

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	08. 11	20 24	GOD.
11 KLASIFIKACIONI BROJ:	10-2/24-1/4		
VEZA:			
EPA:	246 XXVIII		
SKRAĆENICA:		PRILOG:	

SKUPŠTINA CRNE GORE
n/r predsjedniku, Andriji Mandiću

Poštovani gospodine Mandiću,

Na osnovu člana 148 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosim amandman na Predlog zakona o informacionoj bezbjednosti* EPA 246XXVIII, klasifikacioni broj 10-2/24-1 radi stavljanja u skupštinsku proceduru.

Podgorica, 07.11. 2024. godine

Poslanik:

Nikolla Camaj

AMANDMAN I

U Predlogu zakona o informacionoj bezbjednosti član 51 mijenja se i glasi:

„Na prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u Agenciji primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, zaposleni na programu „sajber bezbjednost“ zapošljavaju se bez javnog oglašavanja i bez kadrovskog plana, na osnovu akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

Zarada i druga primanja direktora i zaposlenih u Agenciji utvrđuju se odlukom nadležnog organa Agencije, u skladu sa zakonom.“

OBRAZLOŽENJE

Članom 51 stav 1 Predloga zakona o informacionoj bezbjednosti propisano je da se na prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u Agenciji primjenjuju se propisi o državnim službenicima i namještenicima.

Predloženim amandmanom nakon stava 1 dodaje se novi stav koji propisuje izuzetak na način da se zaposleni na programu „sajber bezbjednost“ zapošljavaju bez javnog oglašavanja i bez kadrovskog plana, na osnovu akta o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, odnosno propisuje izuzetak od zapošljavanja u skladu sa postupkom propisanim Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Zakonom o državnim službenicima i namještenicima propisano je između ostalog da se popuna radnih mjesta u organima koji vrše poslove bezbjednosti može se vršiti na drukčiji način, u skladu sa posebnim zakonom, pa je imajući u vidu navedeno, ovaj amandman u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Imajući u vidu poslove koje će Agencija obavljati, u skladu sa ovim Predlogom zakona, a posebno na programu „sajber bezbjednost“ neophodno je u što kraćem roku obezbjediti zaposlene, odnosno službenike koji će te poslove obavljati. U suprotnom, ukoliko bi se čekalo da se u Agenciji ovaj kadar zapošljava u skladu sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, izgubila bi se svrha Agencije, a to je da Agencija od samog svog osnivanja, u svakom trenutku, bude spremna da pruži stručnu podršku pružaocima usluga ključne i važne infrastrukture u odgovoru na sajber incidente višeg nivoa, kao i sajber krize. Posebno je važno istaći ključnu ulogu Agencije u operativnom postupanju prilikom sajber krize, budući da je u skladu sa Predlogom zakona Agencija nadležna za operativno rukovođenje u slučajevima sajber krize.

Ukoliko se na ovaj član ne djeluje amandmanski, mogli bismo doći u situaciju da u slučaju da se desi sajber kriza koja može da ugrozi ključnu infrastrukturu, kao što je

prenos električne energije, vodosnadbjevanje, vazdušni i drumski saobraćaj, sistem telekomunikacija, zdravstveni sistem i drugi važni sistemi za život građana, nema ko da djeluje, odnosno da hitno i operativno djeluje na odbijanje napada, saniranje posljedica i omogućavanje funkcionisanja sistema.

Ovakav izuzetak nije nepoznat ni u praksi u pravnom sistemu Crne Gore, jer je isti utvrđen i u drugim oblastima u kojima to dozvoljava Zakon o državnim službenicima i namještenicima.

Agencija za sajber bezbjedost koja bi bila osnovana bez kadra koji odmah može da počne da obavlja poslove, imala bi za državu više štete nego koristi.

Nadalje, ovim amandmanom mijenja se stav 2 u članu 51 Zakona o informacionoj bezbjednosti na način se zarada i druga primanja direktora i zaposlenih u Agenciji utvrđuju odlukom nadležnog organa Agencije, u skladu sa zakonom.

Imajući u vidu sve što je prethodno navedeno u odnosu na poslove i nadležnosti Agencije, potrebno je amandmaski djelovati na ovu odredbu.

Agencija sa nadležnostima koje će imati shodno ovom zakonu, ali i u odnosu na značaj koji će imati na funkcionisanje i zaštitu svih sistema koji imaju uticaja na život građana, mora imati najbolje stručnjake u ovoj oblasti, ali i veliku odgovornost za poslove koje obavlja.

Rad na ovim poslovima zahtjeva visok stepen stručnosti iz oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija, primjene bezbjednosnih alata, upotrebe specijalizovanih analitičkih alata, alata za forenziku, poznavanje savremenih tehnika sajber napada, upotrebe vještačke inteligencije i drugih naprednih tehnologija, usvajanja regulative EU i NATO u oblasti sajber bezbjednosti, finansijskog pristupa projektnim sredstvima i opremanja iz donacija, a sa sobom nosi i veliku odgovornost i kontinuirani rad pod pritiskom, rad sa tajnim podacima, kao i stalnu potrebu za dodatnim usavršavanjem. Naročito je bitna međunarodna saradnja, učešće u različitim vježbama i treninzima sa partnerskim institucijama, te razmjena podataka o vrstama i načinima kompromitacije podataka.

Imajući u vidu gore navedene kompetence koje treba da imaju ovi zaposleni, biće jako teško pronaći ih na tržištu rada, a još teže zaposiliti ih u Agenciju da poslove obavljaju za jako niske plate u odnosu na plate koje ovaj kadar može imati u privatnom sektoru u Crnoj Gori, kao i u inostranstvu.

Dodatno, na ovaj način osiguraće se antikorupcijski element zaposlenih koji rade na poslovima sajber bezbjednosti, odnosno na ovaj način se obezbjeđuje, dodatno jača i čuva njihov integriteta, a samim tim, osjetljivi sistem informacionih podataka, dodatno se štiti od potencijalnog ugrožavanja i kompromitacije.

Regionalna i svjetska iskustva pokazuju da stručnjaci iz ove oblasti moraju biti adekvatno plaćeni za svoj rad.

Samo konkurentne plate mogu da privuku nabolji kadar koji može efikasno zaštititi građane i privredu, odnosno čitavu državu od sajber prijetnji i napada, koji su postali svakodnevnica savremenog doba.